Alliansens förslag till budget för 2026

Trygghet – Kunskap – Gemenskap

Innehåll

Inledning ... 3
Äldreomsorgen ... 5
Funktionshinderomsorgen ... 8
En trygg uppväxt ... 9
Skolan ... 10
Robust beredskap och försörjningsförmåga ... 14
Alla ska ha tillgång till kultur och en aktiv fritid ... 15
Öka bostadsbyggandet i Umeå ... 18
Förbättra företagsklimatet i Umeå ... 20
Investeringsramarna ... 22
Nettokostnadsavvikelser ... 23
Kommunfullmäktiges mål och uppdrag 2026–2029 ... 24
Uppdrag för 2026 ... 27
Budget 2026 ... 32

Inledning

Alliansen arbetar för hela Umeå – både stad och landsbygd. Moderaterna, Centerpartiet, Liberalerna och Kristdemokraterna går gemensamt fram för att forma ett Umeå där människor vill leva hela livet. Från en trygg uppväxt, genom ett arbetsliv där livspusslet går ihop, till ett värdigt åldrande med livskvalitet och en äldreomsorg att lita på.

Vi vill med vår gemensamma budget visa på ett alternativ till det rödgröna styret i Umeå som sviker välfärden. Umeåborna förtjänar bättre.

Vi håller frihet för enskilda individer högt, även inom välfärden. Äldreomsorgen ska kännetecknas av delaktighet, valfrihet och självbestämmande. Samtidigt som äldreomsorgen står inför stora utmaningar, från anställdas arbetsvillkor till bristande kvalitet i vården och en växande oro bland brukarna, väljer styret att avskaffa Lagen om valfrihet (LOV) inom hemtjänsten. Det begränsar människors möjlighet att påverka sin egen omsorg. I vår budget satsar vi på en kommun där äldreomsorgen håller hög kvalitet och där valfrihet är en självklarhet. Genom viktiga reformer bygger vi en modern äldreomsorg som sätter individens behov främst – en omsorg att lita på.

Idag brottas äldreomsorgen med att personal har bristande kunskaper i svenska, vilket riskerar patientsäkerheten och försvårar det dagliga arbetet. Det handlar i grunden om respekt för äldre och att de får en god vård och omsorg såväl som rehabilitering. Vi vill att personalen ges förutsättningar att tillhandahålla en värdig äldreomsorg så att de kan känna trygghet och stolthet över sitt arbete. Det ska vara en självklarhet att arbetsgivare säkerställer att personalen både förstår och kan göra sig förstådd på svenska. Därför vill vi införa språktester i svenska vid anställning inom äldreomsorgen och funktionshinderomsorg.

Umeås medborgare ska känna sig trygga i en välmående arbetsmarknad och ett företagsklimat som driver tillväxt. För att möjliggöra nya jobb och investeringar krävs ordning och reda i den kommunala ekonomin. En stark ekonomi tryggar välfärden, framtida pensioner och stabilitet i osäkra tider. Genom bättre villkor för företag skapar vi arbetstillfällen och minskar bidragsberoende. Företagen är en nyckel för Umeås utveckling – de genererar jobb och skatteintäkter som bygger välfärden.

Vi vill sänka skatten för att göra arbete mer lönsamt, stärka tillväxten och ge människor med små marginaler större ekonomisk frihet. Umeå ska vara en kommun där människor vill leva, arbeta och skapa – med en långsiktig ekonomisk politik som främjar ansvar och utveckling.

I Umeå råder bostadsbrist sedan många år. En växande kommun kräver fler och bättre bostäder – såväl i staden som på landsbygden. Det behövs därför fler insatser för att möjliggöra ökad produktion av bostäder. Detta omfattar lägenheter, radhus och villor, anpassade efter människors behov och drömmar.

Alla förtjänar en trygg uppväxt och en bra start i livet oavsett bakgrund, bostadsområde eller funktionsvariation. Vi i Alliansen prioriterar skolan genom ökade resurser till för- och grundskolan. Med reformer för lärarnas arbetsvillkor och för utbildning med kunskap i fokus

ska resultaten bli bättre. Vi vill även se en satsning på elevers psykiska hälsa samt anpassning för elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) i skolmiljön.

En trygg uppväxt kräver även förebyggande insatser mot organiserad brottslighet såväl som insatser för trygga miljöer för barn och vuxna. Ingen ska behöva känna sig otrygg på kvällen, därför vill vi se bättre belysning och stärka samverkan mellan kommunen, polisen och civilsamhället.

Umeå ska erbjuda en aktiv och varierad fritid för alla åldrar. Barn ska ha trygga lekplatser och tillgång till idrott och kultur. Vuxna ska kunna njuta av friluftsliv, båtliv och ett rikt kulturutbud. För hundägare behövs fler rastgårdar. Äldre ska ha mötesplatser och aktiviteter som främjar hälsa och gemenskap. En kommun att leva i hela livet kräver möjligheter till rekreation, aktivitet och social samvaro – för alla.

Våra fyra partier förenas i det kontinuerliga arbetet med att värna den gemensamma välfärden, oavsett om det gäller förskola, skola eller äldre- och funktionshinderomsorg. Det är omfattande och viktiga verksamheter, som ska präglas av hög kvalitet och valfrihet för den enskilde. Du ska kunna lita på Umeå – genom hela livet!

Mattias Larsson (C), Veronica Kerr (KD), Hanna Lundin Jernberg (L) & Anders Ågren (M)

Äldreomsorgen

Hur vi behandlar våra äldre säger något om vilka vi är – som samhälle och som människor. Allianspartierna vill bygga en äldreomsorg där varje individ får åldras med trygghet, respekt och delaktighet. Det kräver både investeringar och värderingar – men framför allt en syn på omsorg som ett gemensamt ansvar, inte en uppgift som bara ska lösas så billigt som möjligt. Alliansen föreslår en förstärkning av äldrenämndens ram i Umeå med 151 miljoner kr för år 2026, vilket är 29,5 miljoner kr mer än vad de styrande Socialdemokraterna och Miljöpartiet presenterat.

Umeå ska vara en kommun där äldre får det stöd de behöver för att leva ett tryggt, aktivt och värdigt liv – oavsett var i kommunen man bor och oavsett vem som är utförare. I takt med att vår befolkning åldras ökar behoven, men också möjligheterna att tänka nytt, förbättra det som brister och bygga vidare på det som fungerar. Därför vill vi i Alliansen utveckla äldreomsorgen med fokus på kvalitet, respekt och valfrihet – och med människan i centrum. I vårt Umeå ska varje äldre person ha rätt att påverka sin vardag. Det handlar om att bli sedd som individ, inte bara vårdtagare.

Valfrihet som grund för trygg omsorg

Vi vill att äldre i Umeå ska ha friheten att välja vem som kommer hem till dem. Den rätten är inte ett privilegium – det är en fråga om värdighet, trygghet och respekt. Därför vill vi utveckla hemtjänsten inom ramen för Lagen om valfrihetssystem (LOV).

LOV ger äldre inflytande över sin vardag och skapar förutsättningar för ett levande mångfald av utförare, där kvalitet, förtroende och bemötande är avgörande. Det är en modell som uppmuntrar nytänkande, stärker brukarens röst och ger personal med idéer möjlighet att forma omsorg på egna villkor.

Vi vill förvalta och förbättra LOV – inte ersätta det. Genom tydliga kvalitetskrav, bättre uppföljning och skärpt kontroll mot oseriösa aktörer kan vi säkerställa att varje godkänd utförare lever upp till kommunens ambitioner. Vi vill också främja samverkan mellan kommun och utförare, så att erfarenheter tas till vara och alla drar åt samma håll: mot en trygg, värdig och personcentrerad omsorg.

Att behålla valfriheten handlar inte om att överlämna ansvaret till marknaden – det handlar om att ge människor makt över sitt eget liv. Det handlar om att lyssna till de äldre som vill kunna välja, byta och påverka, och om att bygga en omsorg som formas kring individen – inte kring systemet. Vi väljer att stå upp för ett hemtjänstsystem som utgår från människors behov, som uppmuntrar kvalitet och som håller över tid. För oss är det självklart: valfrihet i omsorgen ska inte begränsas – den ska utvecklas.

Personcentrerad omsorg på riktigt

I en värdig äldreomsorg står människan i centrum – inte schemat. För oss i Alliansen är det självklart att omsorgen ska utgå från varje individs behov, önskemål och livssituation. Därför vill vi ta ett helhetsgrepp för att stärka det personcentrerade arbetssättet i Umeå kommun.

Vi föreslår att äldrenämnden och individ- och familjenämnden uppdaterar sina kvalitetsdeklarationer, så att det tydligt framgår att omsorgen utgår från en personcentrerad grundsyn. För att det inte bara ska bli fina ord på papper vill vi också att all omsorgspersonal får utbildning i vad personcentrerad vård innebär i praktiken – och hur det kan tillämpas i vardagen, inom både hemtjänst och särskilda boenden.

Vi vill också avskaffa de fasta schablontiderna i hemtjänsten. När varje insats är förutbestämd i minuter riskerar både kvaliteten och människovärdet att gå förlorade. I stället vill vi återinföra individbaserade beslut, där insatser planeras utifrån det faktiska behovet – inte ett standardiserat schema. För att detta ska ske på ett tryggt och kunskapsbaserat sätt bör kommunen också utreda hur schablontiderna har påverkat brukarnas upplevelse och personalens arbetsmiljö.

Omsorgen ska vara mänsklig, lyhörd och flexibel. Det är så vi bygger ett Umeå där äldre får leva med värdighet – hela livet.

När tryggheten sviker – att motverka våld mot äldre

Vi ser ett stort behov av att stärka skyddet för de mest utsatta. Rapporterna om allvarlig vanvård och den dramatiska ökningen av anmälda avvikelser måste tas på allvar. Ingen ska behöva känna sig otrygg i mötet med omsorgen – varken äldre som riskerar att utsättas för våld, eller personal som saknar stöd att agera när något brister. För att bygga en omsorg som håller, både i vardagen och i kris, krävs ett tydligare fokus på utbildning, rutiner och uppföljning.

Vi vill att våld mot äldre inkluderas i kommunens brottsförebyggande arbete och i den lokala lägesbilden över brottsligheten. Äldrenämnden bör också ta fram en handlingsplan för att förebygga, upptäcka och hantera våld inom omsorgen. Alla som arbetar nära äldre ska ha rätt utbildning och stöd för att våga och kunna agera vid misstanke om missförhållanden – och det systematiska kvalitetsarbetet, inklusive lex Sarah och avvikelsehantering, måste fungera bättre än i dag. Självklart ska alla misstänkta brott inom äldreomsorgen polisanmälas.

Ofrivillig ensamhet

I vårt Umeå ska ensamhet inte vara en del av åldrandet. Ofrivillig ensamhet är inte bara en fråga om livskvalitet – det är en allvarlig folkhälsofråga. Forskning visar att långvarig ensamhet ökar risken för både psykisk ohälsa, hjärt-kärlsjukdomar, demens och för tidig död. Därför vill vi stärka det sociala innehållet i äldreomsorgen, utveckla samarbetet med civilsamhället och ta vara på det engagemang som finns bland anhöriga, frivilliga och lokala initiativ. Det handlar om att skapa fler trygga, igenkännbara möten i vardagen – människor som har tid att sitta ner, lyssna, spela ett parti kort eller bara finnas där. Som ett led i detta vill vi i samverkan med frivilligorganisationer utveckla ett koncept för sociala värdar inom särskilda boenden – för att skapa fler meningsfulla möten och bryta den ofrivilliga ensamheten. Ingen ska behöva känna sig bortglömd när åren läggs till livet. Genom att ta ensamheten på allvar och bygga broar mellan generationer, professioner och civilsamhälle, kan vi skapa ett mänskligare Umeå – där varje äldre får leva med värdighet, delaktighet och gemenskap.

Trygghet genom språk

Trygghet, delaktighet och kvalitet i omsorgen förutsätter att personal och brukare kan förstå varandra. Därför vill vi införa språkkrav vid nyanställning inom hemtjänst, äldreomsorg och funktionshinderomsorg. Det handlar inte om att utestänga – utan om att ta ansvar.

Den som arbetar nära människor i utsatta situationer måste kunna kommunicera på ett sätt som skapar tillit och säkerhet. Det gäller såväl samtal med brukare och anhöriga som dokumentation och dialog med kollegor. Med tydliga språkkrav lägger vi grunden för en rättssäker, jämlik och respektfull omsorg – där ingen faller mellan stolarna på grund av missförstånd. Umeå kommun måste parallellt fortsätta med satsningar för att stärka språkkunskaperna hos personal med annat modersmål än svenska.

Innovation

För att möta framtidens behov krävs en äldreomsorg som är både trygg och nytänkande. Därför vill vi i Alliansen satsa på innovation, utveckling och kvalitetssäkring. Genom att involvera både personal och brukare i nya arbetssätt – exempelvis genom digital teknik, AI och välfärdsteknik – vill vi stärka omsorgens kvalitet och effektivitet. Det är genom samarbete och tillit vi bygger en omsorg som håller över tid.

Att arbeta i äldreomsorgen

En äldreomsorg av hög kvalitet bygger på kompetenta och engagerade medarbetare. För oss är det en självklarhet att visa respekt för den yrkesroll som vård- och omsorgspersonal har. Samtidigt förväntar vi oss ansvarstagande och professionalism i varje möte med brukare, anhöriga och kollegor. För att lyckas måste vi rekrytera rätt personer – människor med rätt drivkrafter, grundläggande kunskap i svenska språket och förmåga att arbeta empatiskt och självständigt. Kontroll av belastnings- och misstankeregister ska vara en självklarhet. När vi lämnar våra mest sårbara i någon annans händer ska tryggheten vara absolut.

Men kvalitet skapas inte genom överkontroll. Den skapas i vardagen – av medarbetare som har rätt kompetens, tillräcklig bemanning, en fungerande arbetsmiljö och ett ledarskap som bygger på tillit snarare än detaljstyrning. Chefer har ett ansvar att lyssna, uppmuntra och lita på sin personals omdöme och samlade erfarenhet.

De styrande partierna (S/MP) vill med sitt alternativ till budget för 2026 införa en ny märklig parameter när man fördelar pengar till nämndernas ramar, via ett särskilt tillskott på 0,5 procent av nämndens ramtilldelning för 2025. Motivet är att nämnden därmed ska börja jobba för att uppnå kommunens inriktningsmål som är tilldelade till respektive nämnd.

Alliansen förutsätter däremot att nämnderna, nu liksom tidigare, arbetar för att nå kommunens inriktningsmål inom de befintliga ramar som man tilldelas av kommunfullmäktige. Vi avstyrker detta nya sätt att budgetera, och frigör därmed motsvarande medel som nämnderna kan använda för att prioritera viktiga områden. För Äldrenämnden rör det sig om ca 7 miljoner kr som frigörs, vilket vi avser att satsa på utbildningsinsatser för befintlig personal.

Äldreomsorgen är inget genomgångsyrke. Den är en samhällsbärande framtidsbransch där människor varje dag gör avgörande insatser för andra. Det förtjänar både respekt, rätt förutsättningar – och stolthet.

Funktionshinderomsorgen

Umeå kommun ska erbjuda en funktionshinderomsorg som genomsyras av respekt för individens frihet, självbestämmande och rätt till ett gott liv. Alla människor, oavsett funktionsvariation, ska ges möjlighet att leva ett liv som andra – med arbete, meningsfull sysselsättning, social gemenskap och inflytande över sin vardag. Det är ett samhällsansvar att undanröja hinder som står i vägen för detta.

Bostad först – men inte sist

Umeå har i dag för få boenden med särskild service eller andra anpassade bostäder för personer med funktionsvariation. Samtidigt växer staden, och med den också behoven. Kommunens bristande förmåga att verkställa beslut om bostad i tid leder till domstolsbeslut, viten och mänskligt lidande. Det är oacceptabelt. Vi anser att kommunen aktivt ska möjliggöra fler boenden i samarbete med privata och idéburna aktörer. Väntetiden från beslut till inflyttning måste kortas rejält. Det handlar om respekt för människors livsval och livsvillkor.

Valfrihet och mångfald även inom funktionshinderomsorgen

Vi vill att LOV – lagen om valfrihetssystem – införs även inom funktionshinderomsorgen. Rätten att kunna välja utförare är lika viktig oavsett ålder, diagnos eller stödbehov. En mångfald av aktörer främjar utveckling, innovation och lyhördhet för individens behov. Det är inte ett hot mot kommunens verksamheter, utan en möjlighet att komplettera och utveckla dem. Att ställa höga kvalitetskrav på alla utförare – kommunala såväl som privata – är självklart.

Individuellt stöd och tillgängligt samhälle

Alla insatser till personer med funktionsvariation ska utgå från individuella behov. Men ett gott liv kräver mer än vård. Det handlar om delaktighet i samhället, i kultur och fritid, om att kunna ta sig till jobbet eller skolan – och om att ha möjlighet att forma sin framtid. Därför är tillgänglighet och universell utformning viktiga perspektiv i all kommunal planering.

Vi vill också förbättra möjligheten till sysselsättning för personer med funktionsvariation. Umeå kommun bör i högre grad erbjuda anpassade praktik- och arbetsmöjligheter, samt utveckla samverkan med arbetsgivare och civilsamhället. Alla vinner på ett mer inkluderande arbetsliv.

Personal och kompetens – nyckeln till trygghet och kvalitet

Personalens kompetens är avgörande för trygg och kvalitativ funktionshinderomsorg. Vi vill se språktest vid anställning, kontinuerlig kompetensutveckling och ökade möjligheter till

karriärvägar inom omsorgen. Fler vårdnära serviceteam bör också införas för att frigöra tid för kärnuppdraget. Att vara en attraktiv arbetsgivare med god arbetsmiljö och inflytande för medarbetare måste vara en självklarhet.

Även för Individ- och familjenämnden har S/MP i sin budget för 2026 gjort ett särskilt tillskott på 0,5 procent av nämndens ramtilldelning för 2025, för att nämnden ska arbeta med att nå kommunens övergripande inriktningsmål. Vi avstyrker, som tidigare redovisats, detta budgeteringssätt. Det frigör motsvarande medel som nämnden kan använda för att prioritera viktiga områden. För Individ- och familjenämnden rör det sig om ca 9 miljoner kr, vilket vi avser att satsa särskilt på utbildningsinsatser för befintlig personal.

En trygg uppväxt

Alla barn och unga i Umeå ska ha rätt till en trygg uppväxt – fri från våld, rädsla och kriminalitet. För att lyckas med det krävs långsiktigt arbete som går bortom symbolpolitik.

Umeå måste växa tryggt och säkert – på riktigt

Trygghetsarbetet i Umeå behöver bli mer fokuserat, samordnat och resultatinriktat. Det räcker inte med att samla insatser under gemensamma rubriker – vi måste veta vad som gör verklig skillnad. Därför vill vi i Alliansen se en tydlig uppföljning av hur kommunens trygghetsresurser används: vilka konkreta åtgärder som genomförts, vilka resultat de gett, och om de når rätt målgrupper. För att bygga ett tryggt Umeå krävs att varje skattekrona används klokt och strategiskt, med fokus på beprövade och förebyggande insatser.

Gängens närvaro i Umeå kräver riktade insatser

Det förebyggande arbetet mot kriminalitet måste börja tidigt. En nyligen publicerad nulägesanalys från Umeå kommun visar att kriminella nätverk är etablerade i kommunen och aktivt rekryterar barn och unga – ofta till narkotikahandel. De utnyttjar unga som billig och lättåtkomlig arbetskraft. Rekryteringen sker både fysiskt och digitalt, och möjliggörs av flera riskfaktorer: ekonomisk utsatthet, våld i hemmet, skolmisslyckanden, psykisk ohälsa, funktionsvariationer, brist på positiva förebilder och avsaknad av trygga sammanhang.

Samtidigt lockar gängens löften om pengar, status, gemenskap och identitet, förstärkta av glorifiering i sociala medier och populärkultur. För att kunna förebygga rekryteringen behöver kommunen rikta insatser mot just dessa bakomliggande faktorer – och det kräver samverkan mellan skola, socialtjänst, fritidsverksamhet och civilsamhälle. Dessutom anser vi att SIG (social insatsgrupp) behöver förstärkas med resurser då det enligt nulägesanalysen är kö till denna viktiga insats som syftar till att motverka att unga med hög risk att begå brott att lämna en kriminell livsstil.

Trygghet i vardagen

Otryggheten bland unga i Umeå är fortsatt hög. Enligt Unga24 uppger 39 procent av tjejerna i åldern 13–18 år att de känner sig otrygga när de går hem ensamma på kvällen. Bland killar

är siffran 6 procent. Det är inte acceptabelt. Mer än var tredje kvinna i Umeå uppger också att de ibland eller ofta undviker att gå ut ensam av rädsla för att bli utsatta för våld eller ofredande, enligt folkhälsoenkäten ”Jämlika liv”.

Alliansen vill se fler konkreta trygghetsskapande åtgärder – till exempel bättre belysning, säkra gång- och cykelvägar samt ökad samverkan med polis, civilsamhälle och ideella jourer.

Stoppa hedersförtrycket

Hedersrelaterat våld och förtryck är ytterligare ett allvarligt hot mot barns och ungas trygghet. Kartläggningen från 2021 visade på allvarliga brister i kunskap och arbetssätt inom kommunen. Vi vill därför se riktade utbildningsinsatser, uppdaterade handlingsplaner och förbättrade rutiner i de nämnder och verksamheter som möter barn och unga. Det gäller både skolor och socialtjänst. Att tidigt upptäcka och agera mot hedersförtryck är avgörande för att skydda barn och unga.

Vi bygger ett tryggt Umeå – på riktigt

Alliansen vill bygga ett Umeå där varje barn får växa upp i trygghet – oavsett bostadsområde, kön eller bakgrund. Det kräver att vi fokuserar på det som faktiskt fungerar och vågar ompröva det som inte gör det.

Skolan

Skolan är en av kommunens absolut viktigaste uppgifter. Grunden till ett liv i frihet, trygghet och möjligheter börjar i förskolan och fortsätter genom hela utbildningskedjan. För oss i Alliansen är det avgörande att varje barn och elev får det stöd den behöver för att lyckas i skolan – oavsett bakgrund, bostadsområde eller funktionsvariation.

En skola för framtiden – med kunskap, trygghet och valfrihet i fokus

Alliansen fortsätter att prioritera skolan i Umeå kommun. Vi har särskilt ökat resurserna till för- och grundskolenämnden, Vi ökar resurserna till för- och grundskolenämnden med 69 miljoner kr för nästa år, vilket är mer än de styrande i S/MP vilket och detta möjliggör investeringar i kvalitet och likvärdighet. Vi står fast vid vår övertygelse att valfrihet, höga förväntningar och tidiga insatser är avgörande för att varje barn ska nå sin fulla potential.

Det ska finnas lättillgänglig och relevant information om alla skolor och om vilka fristående och kommunala utbildningar som erbjuds i kommunen, så att det blir lättare för föräldrar och elever att välja skola. Val av skola ska bli obligatoriskt. För att öka både transparensen och likvärdigheten har vi därför gett för- och grundskolenämnden i uppdrag att införa ett aktivt och obligatoriskt skolval samt ta fram ett skolpengssystem som beslutas av kommunfullmäktige. Vår ambition är att skapa en struktur där alla elever – oavsett bakgrund – har verklig möjlighet att göra ett informerat val och där resurserna fördelas rättvist mellan kommunala och fristående skolor.

Vi tror också på kraften i entreprenörskap. Därför vill vi införa entreprenörskap i grundskolan enligt Nordmalingsmodellen, för att stärka elevernas självkänsla, kreativitet och entreprenöriella förmågor redan från tidig ålder. I gymnasieskolan vill vi öka andelen elever som driver UF-företag, särskilt på yrkesprogrammen, som en del i att rusta unga för ett föränderligt arbetsliv.

Enligt Kolada har andelen medborgare som anser att grundskolan fungerar bra i kommunen minskat från 84,8 % år 2022 till 78,9 % år 2024. Denna nedgång understryker behovet av fortsatta satsningar för att förbättra skolans kvalitet och förtroende bland invånarna. Med våra prioriteringar stärker vi skolans framtid – genom kunskap, trygghet och valfrihet.

Mindre barngrupper för en tryggare förskola

Med minskande barnkullar ser vi nu möjligheten att realisera målet om högst 15 barn per barngrupp i förskolan – ett mål som kommunfullmäktige har ställt sig bakom i beslut efter beslut under snart 20 års tid. Trots detta har de styrande röd-gröna inte genomfört det i praktiken. Vi i Alliansen är fast beslutna att omsätta dessa beslut i verklig förändring. Inför hösten 2025 har kommunen aviserat stängning av 25 förskoleavdelningar, vilket ger utrymme att omfördela resurser och minska gruppstorlekarna.

Enligt rapporten *Tryggare kan alla vara* från Sveriges Lärare lyfts flera risker med stora barngrupper: bland annat försämrade förutsättningar för barn att knyta trygga relationer, ökad risk för att barnens behov inte blir sedda, och en högre arbetsbelastning för personalen med ökad sjukfrånvaro som följd. Dessa fynd understryker vikten av att minska barngruppernas storlek för att säkerställa barnens trygghet och utveckling. Att genomföra de här förändringarna är också ett sätt att äntligen infria löften och beslut som fattats år efter år i kommunfullmäktige.

Enligt Kolada låg Umeås genomsnittliga gruppstorlek i förskolan på 15,9 barn per avdelning år 2024. Det är högt i jämförelse med flera liknande kommuner, om än inte sämst: Helsingborg 14,6, Linköping 18,0, Lund 14,6 och Västerås 14,0. Det visar att Umeå har mer att göra för att nå målet om mindre barngrupper – och att en förändring kräver tydlig politisk vilja.

Bryter man ned siffrorna ser man dessutom tydliga skillnader mellan kommunal och enskild regi i Umeå. I kommunala förskolor går i snitt 13 barn i småbarnsgrupper (1–3 år) och hela 19,8 barn i grupper för äldre barn (4–5 år). Det kan jämföras med förskolor i enskild regi, där motsvarande siffror är 10,2 respektive 15,3. Det visar att verksamheter i enskild regi i betydligt högre grad klarar att leva upp till Skolverkets riktmärken om 12 barn i småbarnsgrupper och 15 barn i storbarnsgrupper.

	Skolverkets riktmärke	Umeå kommuns förskolor	Förskolor i enskild regi, Umeå
Barngrupp 1–3 år	12	13	10,2
Barngrupp 4–5 år	15	19,8	15,3

Siffror för 2024, källa: Kolada

Vi har även gett för- och grundskolenämnden i uppdrag att förbättra tillgängligheten till förskolan genom att låta vårdnadshavare ansöka om plats upp till ett år innan behovet uppstår, i stället för nuvarande sex månader. Det ger familjer bättre framförhållning och tryggare planering.

Utökad satsning på pedagogisk omsorg

Vi ser ett ökat behov av flexibla omsorgslösningar för barnfamiljer. Därför genomför vi en kommunövergripande satsning på pedagogisk omsorg, i syfte att öka tillgången på dagbarnvårdare i hela kommunen. Detta ger familjer fler valmöjligheter och främjar en trygg och nära omsorgsmiljö för barnen.

Stärkta kunskapsresultat och tidiga insatser

Andelen elever i årskurs 9 som är behöriga till yrkesprogram har minskat från 91,9 % år 2020 till 88,0 % år 2024. Särskilt oroande är att flickors behörighet har sjunkit mer än pojkars under samma period. Trots detta har flickor fortfarande högre genomsnittligt meritvärde än pojkar. För att vända denna trend behöver vi fokusera på tidiga, träffsäkra och långsiktiga insatser för elever i behov av särskilt stöd, samt stärka samverkan med vårdnadshavare och elevhälsa. Därför har vi gett för- och grundskolenämnden i uppdrag att införa en elevhälsogaranti – en garanti om att elever som söker hjälp ska få kontakt med elevhälsan inom 24 timmar.

Avlastning för lärarna och fokus på undervisning

För att lärare ska kunna fokusera på sin kärnuppgift – undervisning – behöver vi minska deras administrativa börda. Vi måste investera i skolan och satsa på lärarna – inget är viktigare för att höja kunskapsresultaten än att ge lärarna kraft och tid att få vara just lärare. Våra elever behöver mer tid med sina lärare.

Internationella undersökningar visar att svenska lärare använder en mindre andel av sin arbetstid till undervisning jämfört med kollegor i andra länder. Skolverket pekar på att svenska lärare i snitt lägger över två timmar per dag på administration och uppgifter relaterade till ordning och omsorg. Det handlar till exempel om att iordningställa lokaler, behandla ledighetsansökningar, agera rastvakt, övervaka omklädningsrum, skriva veckobrev, plocka fram nödvändigt material, kontrollera närvaro och lägga ut information på skolans

hemsida. Detta är tid som i stället borde kunna användas till att planera undervisning, följa upp elevers lärande och ge mer stöd åt dem som behöver det mest.

Därför har vi i Alliansen gett för- och grundskolenämnden i uppdrag att successivt införa lärarassistenter i skolan. Vi omfördelar resurser inom nämndens ram och ökar den något för att möjliggöra denna satsning. Lärarassistenternas uppdrag ska vara att assistera lärarna med uppgifter av administrativ karaktär och på så sätt förbättra arbetsmiljön. Satsningen riktas i första hand till de tidigare årskurserna på skolor med särskilt stora utmaningar, så att det extra stödet kan komma in så tidigt som möjligt i elevernas skolgång.

Genom att införa lärarassistenter frigör vi tid för lärarna att vara just lärare – och skapar bättre förutsättningar för elevernas lärande.

Stärkt gymnasieskola för framtidens arbetsmarknad

En gymnasieexamen är en av de viktigaste skyddsfaktorerna för att klara sig senare i vuxenlivet. I Umeå har andelen gymnasieelever som tar examen inom tre år legat stabilt runt 77 % de senaste åren. Det är ett resultat som behöver förbättras.

Gymnasieskolorna i Umeå ska ge alla elever goda kunskaper och färdigheter för att förbereda dem för högre studier eller för ett yrkesliv direkt efter examen. Kunskapsförmedlingen ska stå i främsta rummet, och skolans kontakt med arbetslivet ska uppmuntras och underlättas – både för att skapa motivation och ge eleverna realistiska förväntningar på vad som väntar efter skolan.

För att stärka gymnasieskolans koppling till arbetsmarknaden har vi infört nya mål i Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens styrkort. Dessa följer upp antalet kvalitetssäkrade APL-platser, antalet arbetsgivare som tar emot APL-elever samt närvaron vid programråd. Vi arbetar också för att öka andelen elever på yrkesprogram som driver UF-företag – något som både utvecklar entreprenöriella förmågor och stärker elevernas anställningsbarhet.

Vi driver även på för att stärka kunskapen om hedersrelaterat våld och förtryck genom kvalitetssäkrade utbildningsinsatser. Skolan ska vara en trygg plats där alla elever får möjlighet att utvecklas till sin fulla potential.

Fokus på elevers psykiska hälsa och framtidstro

Enligt enkäten Unga24 upplever 61 % av flickorna och 25 % av pojkarna stress varje dag eller flera gånger i veckan. En av de största stressfaktorerna är känslan av att inte hinna med skolarbetet. Dålig sömn, höga förväntningar och bristande framtidstro bidrar till en negativ spiral för många ungdomar.

Vi ser ett tydligt behov av att stärka elevernas psykiska hälsa och framtidstro – och skolan spelar en central roll i det arbetet. Därför har vi gett för- och grundskolenämnden i uppdrag att utvärdera hur skolans organisation bättre kan möta elevernas behov, och stärka det förebyggande elevhälsoarbetet. Vi har också drivit igenom att elevhälsan i större utsträckning ska arbeta mer främjande och långsiktigt med fokus på hela elevgruppen – inte bara akut och individinriktat.

Samtidigt ser vi ett behov av att öka kunskapen om och anpassningen till neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) i skolmiljön. Alla barn har rätt till en fungerande skolgång, och det kräver tillgång till NPF-säkrade miljöer, tydliga strukturer och kompetent personal. Vi vill att det ska finnas samlad information till föräldrar om vilka rättigheter och möjligheter som finns för barn i behov av särskilt stöd – och att föräldrar till barn med NPF ska ha större inflytande över sitt barns skolgång.

Att skapa trygghet, arbetsro och tydliga ramar i undervisningen är avgörande för att eleverna ska må bra och känna framtidstro. Genom tydligare ansvarsfördelning, förstärkt elevhälsa och bättre samverkan mellan professioner i skolan vill vi minska den negativa stressen och skapa utrymme för fler elever att lyckas i sin skolgång.

Robust beredskap och försörjningsförmåga

De senaste åren har tydligt visat på samhällets sårbarhet. Kriget i Ukraina, pandemin och ett försämrat säkerhetspolitiskt läge i vårt närområde har understrukit behovet av att samhällsviktiga funktioner fungerar även under påfrestning. Även långsiktiga utmaningar som klimatförändringar bidrar till att öka trycket på vår beredskap. För att möta dessa utmaningar krävs att kommunen har en fungerande och aktiv civil beredskap, med förmåga att både hantera akuta kriser och bygga långsiktig motståndskraft i samhället.

Kommunens ansvar och strategiska planering

Kommunens ansvar inom det civila försvaret omfattar bland annat försörjningsberedskap, informationssäkerhet, skydd av samhällsviktig verksamhet och förmågan att snabbt kunna ställa om vid allvarliga händelser. För att uppnå detta krävs strategisk planering, prioritering och praktisk förankring i hela den kommunala organisationen.

Detta är av yttersta vikt för oss i Alliansen, och det krävs en tydlig förmågehöjning på kort tid. Vi noterar att S och MP särskilt avsätter 3 miljoner kr till tekniska nämnden för arbetet med civil beredskap, med fokus på förmågehöjning gällande reservkraft, livsmedel, drivmedel och beredskapslager. Deras avsättning är vällovlig, men inte tillräcklig. Vi avsätter totalt 10,7 miljoner kr till civil beredskap, vilket är en ökning på omkring 260 procent jämfört med de styrande partierna. Denna ökning från oss i Alliansen möjliggörs genom omfördelning från det 0,5%-tillägg som S/MP infört för flera nämnder.

Livsmedelsförsörjning och lokal produktion

En särskilt viktig del av beredskapen är livsmedelsförsörjningen. I dagsläget är självförsörjningsgraden i Umeå låg, och det finns ett tydligt behov av att stärka den lokala livsmedelsproduktionen. Genom att utveckla kommunens inköpsrutiner och öka andelen lokalproducerad och hållbart framställd mat i måltidsverksamheterna kan kommunen bidra till en starkare och mer resilient försörjningskedja. Innovativa upphandlingsmodeller, såsom “ko på ROT” och skafferiavtal, kan spela en viktig roll för att koppla samman lokala

producenter med kommunala verksamheter – och samtidigt stärka landsbygdernas näringsliv.

Utbildningens roll för framtidens livsmedelsproduktion

Utbildning är en annan nyckelfråga. Forslundagymnasiet är en strategisk resurs för hela norra Sverige när det gäller kompetensförsörjning inom de gröna och areella näringarna. Det är här vi hittar morgondagens lantbrukare. Genom att stärka såväl utbildningarna som att säkra lokalernas långsiktighet och verksamhetens koppling till beredskapsfrågor kan skolan bidra till att trygga framtidens livsmedelsproduktion i såväl Umeå som hela norra Sverige.

Övning, samordning och kommunikation för en robust kommun

Att bygga en robust kommun handlar också om att öva, samordna och kommunicera. För att

uppnå en hög och praktiskt fungerande beredskap krävs engagemang från hela den kommunala organisationen – från planering och upphandling till skolmåltider och lokal näringslivsutveckling.

Alla ska ha tillgång till kultur och en aktiv fritid

Umeå ska vara en kommun där alla kan ta del av kultur och ha en meningsfull fritid – oavsett ålder, bakgrund eller livssituation. Ett rikt kulturliv och möjligheter till fritidsaktiviteter gör Umeå både roligare att bo i och mer attraktiv för besökare. Vi vill fortsätta utveckla möjligheterna att ta del av kultur och fritidsaktiviteter i Umeå på ett sätt som är tillgängligt, hållbart och inkluderande för alla.

Kulturinstitutioner och kulturarv

I Umeå finns kulturinstitutioner av högsta klass. Norrlandsoperan med symfoniorkestern och dansverksamheten är här viktiga inslag, liksom våra välkända festivaler. Vi vill att Umeå ska fortsätta synas på kulturkartan, både nationellt och internationellt.

Älven har blivit en levande del av staden, särskilt genom satsningar som Väven, där också vårt fina stadsbibliotek fått en central plats. Vi värnar också kulturarvet. Västerbottens museum och hela Gammliaområdet är en viktig länk mellan vår tids samhälle samt tidigare och kommande generationer.

Kulturbudget och museifrågor

Vi vill att kulturen i Umeå ska fortsätta blomstra. Men Umeå är idag den kommun i landet som satsar mest per invånare på kultur, vilket vi anser inte är långsiktigt ekonomiskt hållbart. Därför vill vi se en mer balanserad kulturbudget.

Eftersom kommunens kulturbudget redan är stor anser vi att det inte finns något ekonomiskt utrymme att behålla Kvinnohistoriska museet i kommunal regi. Deras befintliga lokaler bör hyras ut till en extern aktör som kan passa in och som har ett intresse av det perfekta läget i Väven. Detta sparar omkring 12 miljoner kronor för kommande år. Alliansen vill dock inte stänga igen hela museet, utan anser att det som är värt att bevara kan överföras till Västerbottens museum, på samma sätt som vi hanterat Regementsmuseet på I20-området.

Idrott och föreningsliv

Umeå har utsetts till ”Sveriges bästa idrottsstad” tre gånger – 2018, 2020 och 2021. Det är ett kvitto på att satsningarna på både bredd- och elitidrott har varit rätt. År 2024/2025 fick Umeå även utmärkelsen ”Årets breddidrottskommun” av branschtidningen Sport och Affärer. Bakom framgångarna ligger ett brett politiskt samförstånd om idrottens betydelse.

Alliansen i Umeå värnar det starka föreningslivet, som skapar gemenskap och stärker demokratin. Med en ung befolkning är det särskilt viktigt att Umeå fortsätter utveckla ett brett och inkluderande utbud av idrott och fritid.

Vi ska också aktivt verka för att fler nationella tävlingar kan genomföras i Umeå. SM-arrangemang inom olika områden är av hög prioritet, och bidrar till att marknadsföra Umeå på ett positivt sätt. Vintern 2026 kommer Umeå att arrangera SM-veckan. Det är ett av Sveriges största återkommande idrottsevenemang och genomförs varje år på olika orter i landet, både på sommaren och på vintern, och samlar svenska mästerskap för Riksidrottsförbundets medlemsförbund.

Svenska Rallyt är Sveriges största årligen återkommande sportevenemang och landets främsta rallytävling. Sedan 2022 är Umeå stolt värdstad för denna VM-deltävling. Med miljontals tittare världen över stärker rallyt vår regions attraktionskraft och skapar stora möjligheter för idrott, näringsliv och turism.

Kontroll och trygghet inom idrott och kultur

För att stödet från kommunen ska komma rätt och göra största möjliga nytta är det viktigt med god kontroll och uppföljning. Genom tydliga krav och regelbundna granskningar minskar risken för fusk, felaktigheter och missbruk av skattemedel. Det skyddar också de seriösa föreningarna, som sköter sin verksamhet och följer reglerna.

Polisen i Umeå varnade nyligen för att idrottsplatser blivit en plats där kriminella gäng rekryterar barn och unga. Det är en oroande utveckling som kräver insatser från hela samhället – även kommunen. I november föreslog de borgerliga partierna att fritidsnämnden skulle uppdra till förvaltningen att utreda åtgärder för att säkerställa tryggheten i anslutning till idrotts- och fritidsanläggningar, men röstades tyvärr ner. Det är dock uppenbart att det skulle behövas en omfattande utredning för att förbättra tryggheten.

Bad och simhallar

En hög simkunnighet bland invånarna är viktigt ur ett säkerhetsperspektiv och Umeås simhallar fyller därmed en viktig funktion. Badverksamheten i Umeå kommun har under lång tid haft problem med att hålla en budget i balans. Tidigare skötte företaget Medley driften

av Umeå simhall, men när Navet byggdes beslutade fritidsnämnden att driften skulle skötas i kommunal regi.

De borgerliga partierna föreslår en konkurrensutsättning av den samlade kommunala badverksamheten inom fritidsnämnden, däribland Navet och Umelagun. Det skulle både kunna stärka kvaliteten för verksamheten och samtidigt sänka kostnaden. Som det ser ut idag driver Umeå kommun även restauranger vid badanläggningarna, som vid Navet. Kommunen driver också gym, bland annat i Holmsund och Sävar. Driften av dessa borde också läggas ut på en extern entreprenör, inte minst för att undvika osund konkurrens från kommunen gentemot privata företag.

Alla Umeåbor ska ha möjlighet att bada på sommaren. I flera år har Umeå kommun varit utan badplatser för rullstolsburna personer. Här behöver något göras. Självklart ska det finnas badplatser är som är tillgängliga för rullstolsburna personer.

Båtliv och turism

Båtlivet är en viktig del av både fritid, rekreation och turism längs Umeås kust. Med närheten till älven och havet har Umeå stora möjligheter att utvecklas som en attraktiv destination för båtburna besökare. Vi vill möjliggöra en centralt placerad gästhamn, driven och finansierad av privata aktörer. Vi ska även se till att vårda det båtliv som redan idag finns. Dessutom vill vi säkra upp en riktig gästbrygga på Norrbyskär, för att förbättra tillgängligheten för båtburna besökare.

Handeln i Umeå går miste om många ”turistkronor”, när många med båt under sommaren väljer bort Umeå och åker vidare norrut eller söderut. Allt för få stannar till i Umeå p.g.a. bristen på gästbryggor och centralt belägen gästhamn. Med bättre möjligheter att lägga till i stan skulle fler båtturister stanna längre och gynna både handeln, restaurangerna och besöksnäringen. Det är en chans Umeå bör ta vara på.

Turism och husbilsplatser

Något som saknas i Umeå är attraktiva ställplatser för husbilar och husvagnar. Det är en viktig målgrupp inom turismen och tillgång till centrumnära, trygga och välutrustade platser kan göra stor skillnad för om resenärer väljer att stanna i Umeå eller resa vidare. Fler ställplatser skulle stärka besöksnäringen och gör Umeå mer tillgängligt.

Hundrastplatser

I Umeå finns det inga inhägnade hundrastplatser där hundar kan få leka fritt utan koppel. Många hundägare har efterfrågat hundrastplatser i flera år och sådana finns i andra jämförbara kommuner runtom i Sverige. Hundrastplatser är även en naturlig plats för människor att träffas och bidrar till en bra och social miljö för alla. Behovet av hundrastplatser i kommunen växer, i och med att allt fler Umeåbor skaffar hund. Vi vill därför att kommunen ska upprätta hundrastgårdar i Umeå.

Ungdomsverksamhet

Det är viktigt att ungdomsverksamhet bedrivs i trygga och välanpassade miljöer. I Umeå finns i dag elva fritidsgårdar och två mötesplatser för unga. Fritidsgårdarna riktar sig till ungdomar mellan 13 och 17 år, medan Ungdomens hus i centrum och på Ersboda vänder sig till unga mellan 16 och 23 år.

Vi anser att kommunens mötesplatser främst bör rikta sig till de yngre ungdomarna. När äldre ungdomar vistas på samma platser kan det hända att yngre känner sig otrygga eller avstår från att gå dit. Därför föreslår vi en övre åldersgräns på 19 år i den öppna ungdomsverksamheten, för att fritidsgårdarna fortsatt ska vara trygga platser för högstadie- och gymnasieungdomar.

Öka bostadsbyggandet i Umeå

Det är bostadsbrist i Umeå sedan ett antal år tillbaka. Ett tydligt uttalat mål för kommunen är att bostadsbyggandet ska öka till 2000 nya bostäder per år. Detta för att ”bygga bort” det underskott som har skapats genom att det under en lång rad av år bara har byggts hälften så många bostäder som behovet har varit. Enligt statistik från SCB färdigställdes 960 bostäder i Umeå kommun år 2024 och året innan var siffran 888 st. Sammanfattningsvis långt under målet.

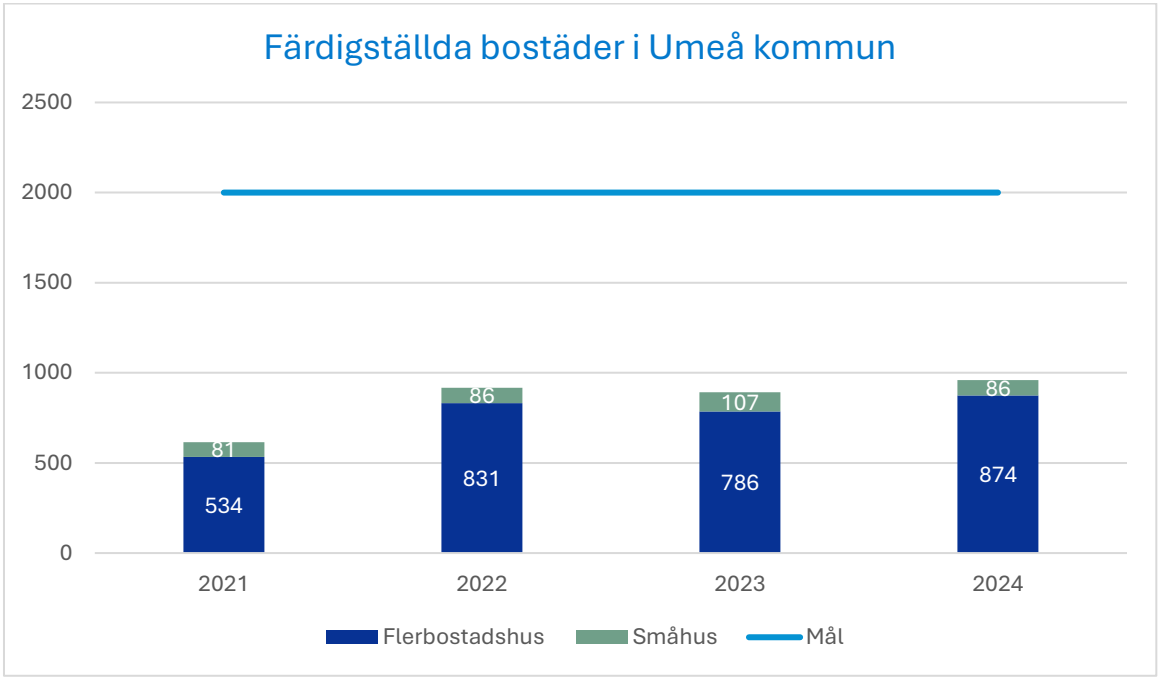

Källa: SCB

Behov av högre produktion och fler småhus

För att Umeå ska kunna nå sina bostadsmål krävs en betydligt högre takt i nyproduktionen av bostäder. Det behövs fler småhus, fler bostadsrätter och fler hyreslägenheter i hela kommunen. Under de senaste åren har det byggts alldeles för få småhus. Förra året utgjorde äganderätterna endast 8 procent av all nyproduktion. I genomsnitt har äganderätterna stått för omkring 12 procent av all nyproduktion under de senaste tio åren.

Att bygga fler villor och radhus i Umeå är avgörande för kommunens långsiktiga utveckling. Småhus utgör en viktig men ofta underskattad del av bostadsförsörjningen. Flera undersökningar visar att en stor del av befolkningen föredrar att bo i just småhus. En Sifo-undersökning från 2019 visade till exempel att hela 75 procent av svenskarna helst vill bo i villa, radhus eller kedjehus. Trots den höga efterfrågan är produktionen av småhus fortsatt låg, vilket gör det än viktigare att prioritera denna boendeform i den framtida planeringen.

Samarbete mellan privata aktörer och AB Bostaden

De privata aktörerna och det kommunala bostadsbolaget AB Bostaden måste hjälpas åt för att öka takten på bostadsbyggandet. Kommunen har sedan tidigare börjat inrikta processen

på kortare tid för markreservation. Flexiblare och mer generella detaljplaner med optimal volym och användning är också en viktig förutsättning. Fler områden måste öppnas upp för nybyggnation, samtidigt som takten på kompletteringsbyggande ökar.

Effektivare planprocess och ökad förutsägbarhet

En effektivare planprocess gynnar hela Umeås tillväxt. Genom att öka förutsägbarheten för både kommunen och byggaktörer kan vi främja ett snabbare och mer effektivt bostadsbyggande. För långa och oförutsägbara processer riskerar att bromsa utvecklingen och fördröja viktiga investeringar.

Vi vill att kommunen i högre grad möjliggör för privata aktörer att själva sköta och finansiera planarbetet. Det är ett sätt att öka tempot i detaljplaneprocessen och avlasta kommunens resurser. Sådana samarbeten är redan möjliga enligt plan- och bygglagen, och bör användas mer systematiskt. Med rätt ramar och kvalitetssäkring kan fler projekt komma i gång snabbare, vilket är till nytta för både kommunen och invånarna.

Tjänstegarantier och ökad transparens

Invånare och företag ska kunna lita på att kommunen levererar i tid. Kommunen bör införa tjänstegarantier i sin myndighetsutövning. När en komplett ansökan lämnas in ska handläggning ske inom en fastställd tidsram. Överskrids tiden ska den sökande kompenseras med reducerad avgift. Detta ökar både transparens, rättssäkerhet och incitament för kommunen att hålla utlovade handläggningstider.

Digitalisering och automatiserade beslut

Alliansen vill effektivisera kommunens myndighetsutövning genom att införa automatiserade beslut i enklare lov-, anmälnings- och tillståndsärenden inom byggnadsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden. Genom att utnyttja digitaliseringens möjligheter kan handläggningstider kortas, administration minskas och resurser frigöras till mer komplexa ärenden.

Bostadsbyggande i hela kommunen

Umeå ska vara norra Sveriges storstadsalternativ, men också erbjuda goda livsmiljöer för dem som vill bo utanför centrum. Därför måste bostadsbyggandet möjliggöras i hela kommunen. I dag fokuserar Umeås planering främst på förtätning och den så kallade femkilometersstaden. Vi vill se en mer balanserad utveckling där även yttre stadsdelar och landsbygden ges utrymme att växa. Landsbygden utgör 93 procent av kommunens yta och 16 procent av invånarna bor här. Närheten till natur och större boendeytor lockar människor att flytta till landsbygden. Statistiken visar att fler flyttar från tätort till landsbygd än tvärtom.

Utmaningar och möjligheter för AB Bostaden

AB Bostaden står inför stora utmaningar, inte minst behovet av att rusta upp det åldrande beståndet, särskilt miljonprogramsområdena. Renoveringstakten måste öka, men Bostaden har begränsat låneutrymme. Därför vill Alliansen möjliggöra nyproduktion och upprustning genom att avyttra delar av fastighetsbeståndet. Det frigör kapital, minskar Bostadens dominerande roll och öppnar för fler aktörer att bidra till ett ökat bostadsbyggande. En mer

affärsmässig förvaltning är avgörande för att klara framtidens bostadsbehov i hela kommunen.

Förbättra företagsklimatet i Umeå

Ett bra företagsklimat är avgörande för Umeås tillväxt och framtid. Det skapar fler jobb, stärker välfärden och gör kommunen mer attraktiv att bo och investera i. Vi vill göra det lättare att starta, driva och utveckla företag i Umeå. Alliansens mål är att Umeå ska bli en av Sveriges tio bästa företagskommuner.

Idag placerar sig Umeå långt ner i olika rankningar. Förra året hamnade Umeå på plats 148 av 290 kommuner i Svenskt Näringslivs kommunranking och plats 79 av 191 deltagande kommuner i SKR:s mätning av företagsklimatet. I det småföretagarindex som presenterades av Småföretagarnas riksförbund, så hamnade Umeå på plats 148 av 290. Det visar att förändring krävs. När lokala företagare år 2025 fick frågan om hur företagsklimatet kan förbättras är de främsta svaren bättre förståelse för företagande hos kommunens beslutsfattare (45%), förbättra det lokala vägnätet (42%) och bättre dialog mellan kommunen och företagen (41%).

Enklare att starta och driva företag

Politiker kan inte skapa jobb i den privata sektorn, men kommunen kan göra det enklare att driva företag. Det handlar om kortare handläggningstider, bättre dialog, fler upphandlingar, rättvisa villkor utan osund konkurrens, möjlighet till utmaningsrätt och lägre kommunalskatt. Då vågar fler satsa och Umeå blir en starkare företagskommun.

Ett smart sätt att göra det lättare att starta och driva företag i Umeå är att införa Rättviksmodellen. Den bygger på att företag bara behöver en kontaktväg in till kommunen, att regler förenklas och att byråkratin minskar – och att kommunens tjänstepersoner har ett serviceinriktat och lösningsfokuserat bemötande i alla kontakter med både företag och privatpersoner. I stället för att kräva förskottsbetalning för tillsyn ska kommunen erbjuda rådgivande samtal och ta betalt i efterhand. Det sänker trösklarna och gör det mer attraktivt att vara företagare i Umeå.

Kommunalskatten måste ner

Umeå kommun har en av Sveriges högsta kommunalskatter – cirka två kronor högre än flertalet jämförbara kommuner. En familj i Umeå, där den ena jobbar som polis och den andra som sjuksköterska, betalar drygt 19 000 kronor mer i skatt per år än i jämförbara kommuner. Umeåborna betalar alltså betydligt mer, utan att få motsvarande högre kvalitet i välfärd och service.

Av Sveriges 20 största kommuner har Umeå den högsta kommunalskatten. Trots detta kan vi inte se att kommunen erbjuder bättre verksamheter än kommuner med lägre skatt. Vi sticker även ut i norra Sverige – t.o.m. kommuner som Örnsköldsvik, Skellefteå, Luleå,

Sundsvall och Östersund har lägre kommunalskatt. Skatten påverkar alla med inkomst och slår särskilt hårt mot dem med låga marginaler, särskilt nu när levnadskostnaderna är höga. ökar.

I vårt budgetförslag för 2026 föreslår Alliansen en skattesänkning med 20 öre. Ambitionen är att fortsätta sänka skatten årligen. Förslaget finansieras bland annat genom minskade ramar för kommunstyrelsen, kulturnämnden och tekniska nämnden.

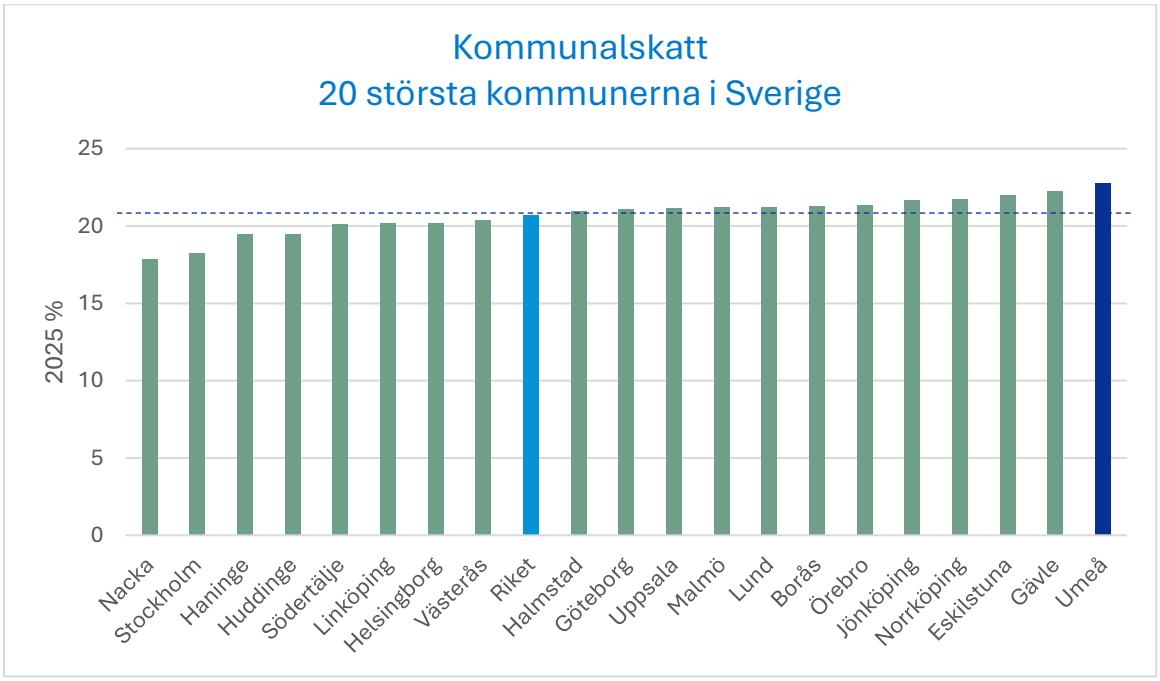

Investeringsramarna

Budgetförslaget innehåller en för hög nivå på investeringssidan sett till det finansiella sparandet, avskrivningar och vad man i praktiken klarar av att genomföra. Umeå kommun bör som princip inte låna till sina egna investeringar (exklusive bolagen) över tid. En långsiktig sund kommunal ekonomi bygger på självfinansiering av de investeringar kommunen gör i sin förvaltningsverksamhet.

Med den politik som S och MP för omöjliggör att vi kortsiktigt klarar en självfinansiering av investeringarna. För 2026 föreslår vi därför en lägre genomförandegrad på 60 % av föreslagen investeringsvolym. Det planeras i S och MP:s budget (exklusive bolagen) för investeringar på drygt 1 611 miljoner kronor. Vårt förslag innebär en genomförandegrad av planerade investeringar till ca 967 miljoner kronor. Därmed frigör vi budgetutrymme på 13,3 miljoner kronor i minskade avskrivningar och kapitalkostnader. Förvaltningen ska därför under hösten se över de olika investeringsobjekten, så att fullmäktige får möjlighet att ta ställning till ett nytt förslag med lägre genomförandegrad.

Nettokostnadsavvikelser

En stark och hållbar kommunal ekonomi bygger på att så många som möjligt arbetar och betalar skatt. För varje person som lämnar försörjningsstöd för eget arbete stärks kommunens ekonomi med cirka 300 000 kronor. En tydlig arbetslinje, som ställer krav på att den som mottar försörjningsstöd ska öka sin anställningsbarhet, är grundläggande för en hållbar kommunal ekonomi.

En avgörande förutsättning för en varaktigt hög sysselsättning är ett gott företagsklimat, så att fler jobb kan skapas i kommunen. Kommunen ska underlätta för företag att bedriva sin verksamhet. För att den kommunala välfärdens kärna ska ha tillräckliga resurser räcker det dock inte med högre intäkter, det kräver också att kostnaderna för andra verksamheter hålls nere. Att kommunen prioriterar kärnverksamhet över annan verksamhet, och att detta sköts effektivt, är viktigt för att invånarna inte ska behöva betala för höga skatter. Det är också viktigt för att kunna höja kvaliteten i välfärden i ett läge där det går allt fler äldre på varje person som arbetar.

Umeås kostnadsläge jämfört med andra kommuner

Nettokostnadsavvikelsen är ett av de mest relevanta måtten vid jämförelser mellan kommuner på en övergripande nivå. Umeå har historiskt haft hög nettokostnadsavvikelse inom flera verksamheter. I nettokostnadsavvikelsen ingår även kostnader som ligger utanför nämndens ansvarsområde, exempelvis lokaler och måltider, vilket är viktigt att notera.

Genom att ta ut två kronor mer i skatt än jämförbara kommuner, så lägger Umeå ca 770 miljoner kr mer varje år i kommunens verksamhet. Lägg till detta nettointäkterna från vattenkraften på omkring 100–200 miljoner kr/år. Om vi betraktar budgetförslaget från de styrande partierna S/MP inför år 2026, så bedöms två kronor i skatt motsvara 770 mnkr, och intäkterna för vattenkraften budgeteras till 107 mnkr. Umeå kommun kommer därmed ha 877 miljoner kronor mer per år till sitt förfogande för att använda i verksamheterna, än vad jämförbara kommuner har.

Hur skiljer sig då kostnadsläget skiljer sig jämfört med övriga kommuner? Det har bl.a. gjorts medvetna satsningar inom kultur- och fritidssektorn, vilket resulterat i mycket höga kostnadsnivåer i Umeå. Allt detta bekräftas i det underlag som presenterats för budgetberedningen, med undantag för ex grundskola som har lägre kostnader. Kostnadsbilden ser ut på följande vis. Nettokostnadsavvikelse i procent för några av verksamheterna inom Umeå kommun (2023). Positiva värden indikerar högre kostnadsläge än statistiskt förväntat och negativa värden ett lägre kostnadsläge än statistiskt förväntat. Antalet miljoner kr som detta motsvarar varje år inom parentes:

Kulturverksamhet 83 % (167 mnkr)
Fritid 16 % (46 mnkr)
Äldreomsorg 20,2 % (265 mnkr)
Gymnasie 14,1 % (75 mnkr)
Individ- och familjeomsorg 12,4 % (76 mnkr)
Grundskola - 4,1 % (-70 mnkr)
Förskola 5,3 % (52 mnkr)
Fritidshem 32,4 % (76 mnkr)

Kommunfullmäktiges mål och uppdrag 2026–2029

Inriktningsmål för Umeås utveckling

1. Umeås tillväxt ska klaras med social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet med visionen om 200 000 medborgare år 2050.
2. Umeå ska växa hållbart utan några utsatta områden: öka tryggheten, minska brottsligheten och motverka tendenser till social oro.
3. Umeå kommun ska placera sig bland de tio bästa kommunerna beträffande vårt företagsklimat, som mäts dels via Svenskt näringslivs kommunranking, dels via Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) Öppna jämförelser – Företagsklimat.
4. Umeå ska vara klimatneutralt till 2040.
5. Umeå kommun ska möjliggöra ett ökat bostadsbyggande till 2000 bostäder per år under de kommande åren.

Personalpolitiska mål

6. Sjukfrånvaron ska vara lägre än genomsnittet för jämförbara kommuner för motsvarande personalkategorier samt minska i relation till föregående år.
7. Umeå kommun ska ha heltid och tillsvidareanställning som norm.

Finansiella mål

8. Resultatet i förhållande till skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning ska uppgå till 1,5 procent 2026 för att uppgå till 2 procent 2027–2028.

Regler för god ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige fastställde i december 2024 nya riktlinjer för god ekonomisk hushållning.

God ekonomisk hushållning innebär att under given tidsperiod är respektive nämnds och bolags ändamål/grunduppdrag tillgodosett, inom de finansiella och ekonomiska ramar som kommunfullmäktige angett och kommunens finansiella ställning är god.
I enlighet med fastställd riktlinje ska principerna för god ekonomisk hushållning omsättas i praktik genom att kommunen ska:

- Beakta principerna för god ekonomisk hushållning i årlig planerings- och budgetprocess
- Bedriva den kommunala verksamheten på ett ändamålsenligt och effektivt sätt.
- Upprätthålla en effektiv och ändamålsenlig organisation.
- Ha en god finansiell ställning i både kort (1 årigt) och långt (10 årigt) perspektiv.
- Vårda och underhålla fastigheter och andra tillgångar väl
- Ha ett proaktivt förhållningsätt och förmåga att i tid identifiera och genomföra
- nödvändiga åtgärder.

- Ha förmåga att identifiera och bedöma risker och konsekvenser som blir en följd av
- prioritering och vägval.
- Ha förmåga att genomföra prioriteringar och vägval som är nödvändiga för att bedriva
- ändamålsenlig verksamhet inom de ekonomiska och finansiella ramar som
- kommunfullmäktige angett.
- Ha god kostnadskontroll och förmåga att hantera kostnadsmässiga avvikelser.

Uppföljning, analys och utvärdering

Återrapportering till kommunfullmäktige

Återrapportering till kommunfullmäktige från kommunstyrelse, nämnder och bolag sker via årsredovisning över föregående kalenderår. Årsredovisning sammanställs av kommunstyrelsen och överlämnas till kommunfullmäktige och revisorer inför kommunfullmäktiges sammanträde i april. Förutom årsredovisningen ska kommunstyrelsen sammanställa och överlämna ett delårsbokslut över årets åtta första månader, delårsbokslutet inkluderar kommunstyrelse, nämnder och bolag. Delårsbokslutet överlämnas till kommunfullmäktige och revisorer senast 15 oktober. För att förbättra kommunfullmäktiges insyn och möjlighet att hantera avvikelser sker även återapportering från nämnder, bolag och kommunstyrelse till kommunfullmäktige via en förenklad rapport för perioden januari–april. Den förenklade rapporten innehåller information relaterad till bolagens ekonomi samt nämndernas ekonomi och personalförhållanden.

Övrig uppföljning

De kommunala verksamheterna följs upp och utvärderas kontinuerligt. Uppföljning och utvärdering sker med syfte att följa nämnders och bolags grunduppdrag samt uppfyllelse av inriktningsmål och tilläggsuppdrag, men även att uppnå kvalitet och utveckling av kommunens strukturella förutsättningar/resurser. Uppföljning och utvärdering ger även signaler om behov av och underlag för att kunna korrigera grunduppdrag, inriktningsmål, planering eller resursfördelning. Uppföljning sker till exempel genom:

- uppföljning av grunduppdrag
- uppföljning av inriktningsmål & program
- uppföljning av tilläggsuppdrag
- resultatutvärderingar
- process- och kvalitetsuppföljning
- medborgar- och brukarundersökningar
- synpunkter och klagomål från medborgare och brukare
- uppföljning Intern kontroll
- förslag- och avvikelsehantering

Intern styrning och kontroll

Kommunfullmäktige har beslutat om riktlinjer för kommunens arbete med intern

styrning och kontroll. Den interna kontrollen skall baseras på riskanalyser och innehålla lämpliga åtgärder mot prioriterade risker. För mer information se Riktlinjer för Intern styrning och kontroll.

Lagstadgade planer

Umeå kommun är enligt lag ålagd att utarbeta vissa kommunala planer. Dessa lagstadgade planer bereds på kommunfullmäktiges uppdrag av aktuell nämnd och beslutas av kommunfullmäktige (om så krävs i lagstiftningen) alternativt ansvarig nämnd.

Uppdrag för 2026

Äldreomsorg och individ- och familjeomsorgen

1. Uppdra till kommunstyrelsen att säkerställa att våld mot äldre, inklusive det som kan förekomma inom ramen för den kommunala omsorgen, inkluderas i Umeå kommuns lokala lägesbild över brottsligheten samt i kommande brottsförebyggande program.

2. Uppdra till äldrenämnden att ta fram en handlingsplan för att förebygga, upptäcka och hantera våld mot äldre inom den kommunala omsorgen, med särskilt fokus på utbildning och stöd till personal.

3. Uppdra till äldrenämnden att i samverkan med frivilligorganisationer utveckla ett koncept för sociala värdar inom särskilda boenden, för att minska ensamhet bland äldre.

4. Uppdra till äldrenämnden samt individ- och familjenämnden att genomföra en innovationssatsning i omsorgen där personal och brukare tillsammans utvecklar nya arbetssätt, exempelvis via digital teknik, AI och välfärdsteknik.

5. Uppdra till individ- och familjenämnden att verkställa beslut snabbare med hjälp av privata utförare för att förkorta väntetiden för särskilt boende enligt LSS.

6. Uppdra till äldrenämnden och individ- och familjenämnden att se över rutinerna för hantering av lex Sarah-anmälningar samt avvikelserapportering.

7. Uppdra till äldrenämnden samt individ- och familjenämnden att uppdatera sina kvalitetsdeklarationer, så att det tydligt framgår att omsorgen utgår från ett personcentrerat arbetssätt. Revideringen ska säkerställa att den enskildes behov, önskemål och delaktighet står i centrum för den vård och omsorg som ges.

8. Uppdra till äldrenämnden och individ- och familjenämnden att avskaffa de fasta schablontiderna och i stället återinföra individbaserade beslut, med fokus på att utveckla och implementera rutiner för en personcentrerad och individanpassad planering av omsorgsinsatser, där den enskildes behov och önskemål står i centrum.

9. Uppdra till äldrenämnden och individ- och familjenämnden att säkerställa att all omsorgspersonal får utbildning i personcentrerad vård och omsorg, inklusive hur man praktiskt kan tillämpa detta arbetssätt inom ramen för hemtjänst och särskilt boende.

10. Uppdra till individ- och familjenämnden att säkra personalkapacitet som ägnar sig åt kommunens SIG (social insatsgrupp) för att stävja utvecklingen med att ungdomar i kommunen blir fast i gängkriminalitet.

11. Uppdra till individ- och familjenämnden att specialistutbilda socialsekreterare så att de är rustade att hantera ärenden som rör ungdomar och gängkriminalitet och att de kan ägna sig åt dessa typer av ärenden.

12. Uppdra till individ- och familjenämnden att utöka sin närvaro i kommunens grundskolor för att fånga upp barn och ungdomar som är i behov av eventuella insatser av socialtjänsten.

13. Uppdra till Äldrenämnden att i samarbete med Ung Omsorg genomföra en pilotverksamhet på vård och omsorgsboenden i syfte att öka intresset för vårdyrket hos yngre personer.

14. Uppdra till äldrenämnden samt individ- och familjenämnden att införa språktest vid nyanställning inom hemtjänst, äldreomsorg och funktionshinderomsorg. Syftet är att säkerställa att all personal har tillräckliga kunskaper i svenska språket för att kunna kommunicera med brukare, anhöriga och kollegor samt dokumentera på ett korrekt och rättssäkert sätt.

15. Uppdra till äldrenämnden och individ- och familjenämnden att skapa större fokus på kvalitet och öka valfriheten för brukarna genom att införa Lagen om valfrihetssystem (LOV) inom särskilt boende, funktionshinderomsorg och daglig verksamhet.

16. Uppdra till äldrenämnden och individ- och familjenämnden att justera ersättningsnivåerna så att de privata hemtjänstutförarna och den kommunala hemtjänsten får samma ersättning och kan konkurrera på lika villkor.

17. Uppdra till äldrenämnden att uppmuntra enheter inom den kommunala äldreomsorgen att ombildas till intraprenader.

18. Uppdra till äldrenämnden att införa vårdnära serviceteam brett på kommunens alla vård- och omsorgsboenden för att frigöra arbetsuppgifter från ordinarie personal samtidigt som det ger mer tid till brukarna vilka personalen i första hand är till för.

19. Uppdra till kommunstyrelsen, byggnadsnämnden och individ- och familjenämnden att stimulera etablering av särskilda boenden via externa aktörer för att tillgodose behovet av boende med stöd och service hos personer med funktionsnedsättning.

Skola

20. Uppdra till för- och grundskolenämnden att säkerställa att elever i behov av särskilt stöd får tidiga, träffsäkra och långsiktiga insatser, samt att rutinerna för samverkan med vårdnadshavare och elevhälsa stärks.

21. Att för- och grundskolenämnden ges i uppdrag att införa entreprenörskap i grundskolan enligt Nordmalingsmodellen, för att stärka elevernas självkänsla och entreprenöriella förmågor redan från tidig ålder.

22. Uppdra till för- och grundskolenämnden att införa ett obligatoriskt och aktivt val av skola samt ett skolpengssystem i Umeå som beslutas av kommunfullmäktige.
23. Uppdra till för- och grundskolenämnden att införa en elevhälsogaranti i skolan – garanterad kontakt med elevhälsan inom 24 timmar.

24. Uppdra till för- och grundskolenämnden att stimulera etablering av externa aktörer inom förskoleverksamheten.

25. Uppdra till för- och grundskolenämnden att genomföra en kommunövergripande satsning på pedagogisk omsorg, i syfte att öka tillgången på dagbarnvårdare i kommunens verksamhet.

26. Uppdra till för- och grundskolenämnden att avlasta lärarna från administrativt arbete, genom ett successivt införande av lärarassistenter.

27. Uppdra till för- och grundskolenämnden att uppmuntra kommunala skolor att ombildas till intraprenader.

28. Uppdra till för- och grundskolenämnden att föräldrar, i stället för dagens 6 månader, ska kunna ansöka om plats i förskola upp till ett år innan den ska tas i anspråk.

Beredskap

29. Uppdra till tekniska nämnden att öka andelen lokalproducerade och hållbart framställda livsmedel i kommunens måltidsverksamhet, och redovisa hur kommunens inköpsrutiner kan anpassas för att stärka den lokala livsmedelsproduktionen ytterligare. I uppdraget ska också ingå att utreda hur innovativa upphandlingsmodeller, såsom “ko på ROT” och andra lösningar som lyfts i landsbygdsprogrammet, kan användas för att gynna lokal livsmedelsförsörjning och hållbar landsbygdsutveckling.

Kultur och fritid

30. Uppdra till tekniska nämnden och fritidsnämnden att anordna en hundrastplats på en lämplig plats.

31. Uppdra till kommunstyrelsen och fritidsnämnden att skapa förutsättningar för en privatbyggd och privatdriven gästhamn i centrala Umeå, samt för ställplatser för husbilar och husvagnar på lämplig plats.

32. Uppdra till fritidsnämnden att konkurrensutsätta driften av nämndens badverksamhet.

33. Uppdra till fritidsnämnden att tillgänglighetsanpassa badplatser i kommunen för att säkerställa att rörelsehindrade kan bada.

34. Uppdra till fritidsnämnden att införa en generell övre åldersgräns på 19 år för fritidsgårdar och mötesplatser för unga.

35. Uppdra till fritidsnämnden och kulturnämnden att öka granskningen av föreningar som erhåller kommunala bidrag i syfte att motverka fusk och felaktigheter.

36. Uppdra till fritidsnämnden att utreda åtgärder för att säkerställa tryggheten i anslutning till idrotts- och fritidsanläggningar.

Bostadsbyggande

37. Uppdra till byggnadsnämnden att identifiera åtgärder för att förkorta ledtider i plan- och byggprocessen, med målet att öka förutsägbarheten för både kommunen och byggaktörer.

38. Uppdra till kommunstyrelsen att införa tjänstegarantier i kommunens myndighetsutövning, där kommunen åtar sig att handlägga ärenden inom utsatt tid när kompletta handlingar finns. Vid överskriden handläggningstid ska sökande kompenseras genom reducerad avgift.

39. Uppdra till byggnadsnämnden att i större utsträckning möjliggöra för privata aktörer att själva ansvara för och finansiera planarbetet, i syfte att effektivisera processen och öka takten i framtagandet av nya detaljplaner.

40. Uppdra till byggnadsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden att införa automatiserade beslut vid enklare lov-, anmälnings- samt tillståndsärenden, i syfte att effektivisera handläggningen.

41. Uppdra till kommunstyrelsen och byggnadsnämnden att öppna upp fler områden för byggnation av bostäder.

42. Uppdra till AB Bostaden att avyttra delar av AB Bostadens fastighetsbestånd, för att möjliggöra ökad nyproduktion och upprustning av befintligt bestånd.

Fler jobb och bättre företagsklimat

43. Uppdra till byggnadsnämnden, individ- och familjenämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och äldrenämnden att införa efterhandsdebitering av all myndighetsutövning för att säkerställa förutsägbarhet gentemot privatpersoner och enskilda företag.

44. Uppdra till kommunstyrelsen att införa utmaningsrätt inom kommunal verksamhet, vilket innebär att enskilt drivna företag kan utmana kommunal verksamhet för upphandling.

45. Uppdra till kommunstyrelsen att med externt stöd genomlysa all kommunal verksamhet, såväl inom förvaltningarna som de kommunala bolagen, gällande förekomsten av osund konkurrens. Kommunen ska skyndsamt ge förslag för att åtgärda eventuell förekomst av osund konkurrens.

46. Uppdra till kommunstyrelsen att utarbeta riktlinjer för att skapa bättre planberedskap för handels- och företagsetableringar i attraktiva lägen. Företag ska kunna välja mellan flera olika markområden planlagda för handel när de vill etablera sig i Umeå.

Övrigt

47. Uppdra till berörda nämnder att återrapportera och redovisa hur medlen för Umeå växer tryggt och säkert har använts, samt vilken effekt som insatserna har gett eller beräknas ge.

48. Uppdra till tekniska nämnden att införa möjligheten för vägföreningar att söka ett särskilt driftsbidrag av samma modell som det statliga för att matcha upp investeringsandelen om 30 % som det statliga stödet inte finansierar.

49. Uppdra till kommunstyrelsen och tekniska nämnden att återinföra en form av den tidigare köp/sälj-modellen för att bland annat reducera kommunens lokalkostnader.

50. Uppdra till tekniska nämnden att möjliggöra konkurrensutsättning av delar av kommunens städfunktioner.

51. Uppdra till kommunstyrelsen, att i samband med översynen av visselblåsarfunktionen säkerställa styrgruppens oberoende.

Budget 2026

Nämnd/styrelse (belopp i tkr)	Ram 2025	Ram 2026 (S/MP)	Ram 2026 Alliansen	Alliansen jmf S/MP
Överförmyndarnämnden	-16 164	-16 753	-16 753	-
Kommunstyrelsen (ink. fin. kostnader pensioner)	-1 315 727	-1 348 388	-1 308 388	40 000
Specifikation:				
Kraftverksamhet	117 000	107 000	107 000	-
Kollektivtrafik	-166 566	-179 566	-179 566	-
Umeå Folkets Hus	-26 555	-26 821	-20 821	6 000
Västerbottens Museum	-18 430	-19 093	-19 093	-
Norrlandsoperan	-34 406	-35 645	-35 645	-
Friskvårdsbidrag	-7 671	-7 747	-7 747	-
Fackliga förtroendemän	-13 961	-14 235	-14 235	-
Utvecklingsanslag				
Tillväxtanslag	-20 815	-34 904	-30 904	4 000
Verksamhetsutv, social hållbarhet	-6 000	0	0	-
Verksamhetsutv, klimat	-3 000	0	0	-
Verksamhetsutv, omställning	-6 000	0	0	-
Anslag för övriga oförutsedda behov	-21 337	-31 337	-12 337	19 000
Avskrivningar	-596 859	-620 757	- 620 757	-
Utrangeringar	-12 000	-12 000	-12 000	-
Pensioner nettokostnad	-215 420	-180 381	-180 381	-
Administration, bidrag, pol verksamhet, övrigt	-283 707	-292 902	-281 902	11 000
Kommunfullmäktige	-3 983	-4 048	-4 048	-
Personalnämnd	-1 290	-1 336	-1 336	-
Valnämnd	-3 500	-19 938	-19 938	-
Tekniska nämnden	-1 550 904	-1 633 700	-1 629 200	4 500
Byggnadsnämnden	-62 929	-65 537	-65 537	-
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	- 21 753	-22 654	-22 654	-
Umeåregionens brand- och räddningsnämnd	-86 384	-104 497	-104 497	-
Äldrenämnd	-1 396 749	-1 511 637	-1 541 137	-29 500
Individ- och familjenämnden	-1 774 784	-1 872 190	-1 872 190	-
Fritidsnämnden	-158 692	-166 268	-166 268	-
Kulturnämnden	-169 845	-177 706	-170 006	7 700
För- och grundskolenämnd	-2 340 717	- 2 384 944	-2 394 944	-10 000
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnd	-652 453	-680 839	-680 839	-
IT-kapacitetsnämnd	0	-1 908	-1 908	-
Umeåregionen nämnd för PA-system	0	-5 197	-5 197	-
Skattesänkning, 20 öre år 2026				- 77 000
Finansiella kostnader, förändring p.g.a. lägre genomförandegrad av investeringar i plan (80 procent kontra 60 procent)	-369 000	-348 100	-334 800	13 300
Resultat S/MP-budgeten	**195,8 mnkr**	**205,3 mnkr**		
Resultat Alliansbudgeten			**154 mnkr**	**-51,3 mnkr**